

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Фінанси, гроші і кредит

Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітня програма	«Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник: _____

Лариса РИБІНА к.е.н., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхуванняConsidered, approved
and ratified at a
meeting of the
Department of
Finance, Banking and
Insuranceпротокол від 17 06.2026 № 18Завідувач
кафедри

(підпис)

Сергій ФРОЛОВ

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Наталія СТОЯНЕЦЬ

(підпис)

Декан факультету Економіки і менеджменту

Світлана ЛУКАШ

(підпис)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Наталія СТОЯНЕЦЬ

(підпис)

Юрій ПУГАЧ

(підпис)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Надія БАРАНІК

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	ОК16 Фінанси, гроші і кредит		
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / кафедра фінансів, банківської справи та страхування		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (для обов'язкових ОК)	ОПП Менеджмент / Спеціальність D3 «Менеджмент» (2025 р.)		
5	Рівень НРК	6 рівень		
6	Семестр та тривалість вивчення (денна форма навчання)	4 семестр, 1 - 15 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські заняття	
	Денна форма навчання	30	30	90
	Заочна форма навчання	8	8	134
10	Мова навчання	Українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Координатор Рибіна Лариса Олександрівна, к.е.н, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування		
11.1	Контактна інформація	кафедра фінансів, банківської справи та страхування аудиторії 404е, 406ає, тел.. +380951703905, E-mail:ribinalarisa@ukr.net, консультації 12.15 -13.00 кожний вівторок		
12	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент спрямований на опанування здобувачами вищої освіти теоретичних засад щодо закономірностей функціонування грошово-кредитних та фінансових відносин в умовах сучасного суспільного відтворення, а саме: закономірностей грошово-кредитного та фінансового обороту; принципів та форм організації сучасних грошово-кредитної та фінансової систем; особливостей вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту; характеристики фінансового ринку, грошового обороту, банків та банківської діяльності; функціонуванню спеціалізованих небанківських інститутів; сутності методів, принципів та інструментів монетарної та фінансової політики та розвиток вмінь до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області основних економічних категорій та законів функціонування грошей, кредиту та фінансів; набуття вмінь оперувати нормативно-правовими документами НБУ, Міністерства фінансів України, аналізувати основні показники фінансової системи, грошового обороту та грошової маси, їх структуру та динаміку.		
13	Мета освітнього компонента	Формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань і практичних навичок, необхідних для підготовки фахівців економічного профілю, володіння теоретичними основами організації та функціонування грошової та кредитної і фінансової систем, методами аналізу й оцінки реалізації монетарної та фінансової політики в Україні.		
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1.Освітній компонент базується на ОК: Економіка підприємств 2. Освітній компонент є основою для ОК Бухгалтерський облік, Організація підприємницької діяльності 3. Обмеження відсутні		
15	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності здійснюється відповідно до «Кодексу академічної етики та академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету»: https://drive.google.com/file/d/1jke4Ky8K53G3SnFotD0YxyH2g6TutABK/view		

		Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених даним силабусом; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Письмові роботи перевіряються на наявність плагиату і допускаються до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання.
16	Ключові слова	Грошовий оборот, інфляція, монетарна політика, фінансове посередництво, кредит, банк, система, валюта, фінанси, фінансовий ринок, відсотки
16	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5486

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК			Як оцінюється РНД
	ПР5	ПР6	ПР22	
ДРН 1 розуміти і пояснити сутність понять і категорій в галузі фінансів, грошей та кредиту; теоретичні і практичні засади та проблеми фінансової системи; принципи і форми організації сучасної грошово-кредитної системи; роль фінансів у забезпеченні сталого економічного розвитку; призначення, функції та принципи грошової, валютної та кредитної систем	x			Тести, доповіді з презентацією,
ДРН 2 орієнтуватись в особливостях функціонування складових фінансової системи держави та практичного використання закономірностей у сфері фінансових відносин на макро-, мікрорівнях; аналізувати поточну ситуацію на фінансових ринках та монетарну і фінансову політику, їх вплив на сталий розвиток економіки країни;	x			Доповіді з презентацією, аналітичне дослідження
ДРН 3 демонструвати знання та практичні навички і вміння щодо вирішення практичних завдань у грошовій та фінансово-кредитній сферах		x	x	Практичні завдання, кейси
ДРН 4 Обґрунтовувати напрямки та методи державного та ринкового регулювання фінансових та грошово-кредитних відносин			x	Доповіді з презентацією
ДРН 5 збирати необхідні статистичні дані, обробляти їх, аналізувати і приймати рішення, використовуючи відповідний аналітичний інструментарій		x		Аналітичне дослідження, його презентація

ПР5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації

ПР6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень..

ПР22. Демонструвати здатність забезпечення правового обґрунтування, фінансової доцільності, митного та логістичного супроводження та безпечності господарських операцій суб'єктів господарювання на ринках сільськогосподарської продукції та продовольства.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / сем. з.		
Тема 1 Сутність, форми, вартість і функції грошей 1 Походження і сутність грошей. 2. Форми, види грошей та їх еволюція. 3 Вартість грошей. 4 Функції грошей.	2/1	2/-	6/9	6,7,9,12-14 29-35
Тема 2 Грошовий оборот та емісія грошей 1. Поняття грошового обороту та його зміст. 2 Модель грошового обороту, грошові потоки та механізм їх балансування. 3 Структура грошового обороту 4. Закон грошового обігу. Грошова маса та її структура 5 Швидкість обігу грошей та фактори що її визначають. 6. Емісія грошей	2/1	2/1	6/9	6,7,9, 12-14 29-35
Тема 3. Грошовий (фінансовий) ринок 1 Суть грошового (фінансового) ринку 2 Інституційна модель грошового (фінансового) ринку 3 Попит на гроші 4 Пропозиція грошей 5 Рівновага на грошовому (фінансовому) ринку та процент.	2/-	2/1	6/9	6,7,9, 12-14,23,24,29-35
Тема 4. Грошові системи 1. Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. 2. Види грошових систем та їх еволюція. 3 Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової систем. 4. Органи регулювання та контролю за грошовим обігом 5 Становлення грошової системи України	2/1	2/-	6/9	6,7,9, 12-14, 22 29-35
Тема 5. Інфляція і грошові реформи 1. Інфляція: сутність, форми прояву, причини та наслідки. 2. Форми і методи антиінфляційної політики. 3. Суть, мета, класифікація грошових реформ 4. Моделі грошових реформ	2/-	2/1	6/9	6,7,9,12-14,23 29-35
Тема 6 Валютні відносини і валютна система 1 Поняття валютних відносин 2. Валютний курс і фактори, що на нього впливають 3. Поняття, види та порядок здійснення валютних операцій та міжнародних розрахунків 4. Поняття та структура валютної системи 5 Етапи розвитку світової валютної системи 6. Валютна політика, валютне регулювання і валютний контроль.	2/-	2/1	6/9	6,7,9, 12-14,17 29-35

<i>Тема 7. Сутність, необхідність і функції кредиту</i> 1 Сутність, загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту 2 Стадії та закономірності руху кредиту 3. Принципи кредитування 4 Функції кредиту, їх сутність, призначення та прояви в економічній практиці 5 Економічні межі кредиту 6 .Форми та види кредиту. Розрахунки кредитних платежів	2/-	2/1	6/9	6,7,9, 12-14, 27,28, 29-35
<i>Тема 8 Кредитна і банківська система.</i> 1 Поняття кредитної системи та її структури 2. Поняття банківської системи, її цілі, функції. 3. Принципи побудови банківської системи. 4 Сутність, функції та види банків 5. Небанківські фінансово-кредитні установи та їх роль в кредитній системі	2/1	2/-	6/9	1, 5,6,7,9,12-14,16.18,19,25 29-35
<i>Тема 9. Центральні банки</i> 1 Походження та розвиток центральних банків. 2 Головне призначення та правовий статус центрального банку. 3 Національний банк України, його функції 4 Основні напрямки діяльності центрального банку	2/-	2/-	6/9	1,5,6,7,9, 12-14,16,18,19,22 29-35
<i>Тема 10 Поняття фінансів та фінансових відносин. Функції фінансів.</i> 1. Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів 2. Специфічні ознаки фінансів, характерні риси та суспільне призначення. 3. Функції фінансів 4. Моделі фінансових відносин 5 Сутність і джерела фінансових ресурсів 6. Фінанси сталого розвитку	2/1	2/-	6/9	7, 8,11, 12-14 29-35
<i>Тема 11 Фінансовий механізм та фінансова політика</i> 1 Суть фінансового механізму і його складові елементи 2 Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму 3.Сутність, завдання та суб'єкти фінансової політики. 4. Складові фінансової політики та їх взаємозв'язок 5 Типи фінансової політики	2/-	2/1	6/9	7,8,11, 12-14,15 4,11,14, 23, 32-39
<i>Тема 12 Поняття та структура фінансової системи</i> 1. Поняття, структура фінансової системи 2. Принципи побудови фінансової системи та її значення 3. Державні та місцеві фінанси 4. Фінанси суб'єктів господарювання 5. Фінанси домогосподарств 6. Страховий ринок 7 Міжнародні фінанси	2/1	2/-	6/10	2,4,7,8,11, 12-14 21, 29-35
<i>Тема 13.1 Податкова і бюджетна системи</i> 1 Суть, функції і роль податків. 2 Класифікація і види податків 3 Суть і структура податкової системи 4 Економічна природа, суть і функції державного (місцевого) бюджету 5 Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи 6 Державний контроль за формуванням і використанням бюджетів 7. Дефіцит бюджету на його фінансування	2/1	2/1	6/9	3,7,8,10,11, 12-14,21, 29-35

Тема 14 Державний борг 1. Поняття державного боргу, його структури. 2. Причини і наслідки зростання державного боргу. 3. Джерела погашення державного боргу. 4. Управління державним боргом та його обслуговування.	2/1	2/-	6/9	7,8,11, 12-14 29-35
Тема 15 Фінансово-кредитне забезпечення АПК на засадах сталого розвитку 1 Особливості фінансування АПК на засадах сталого розвитку 2. Особливості оподаткування в АПК 3. Особливості кредитування АПК	2/-	2/1	6/9	12,13,14,15,20, 29-35
Тема 1 Сутність, форми, вартість і функції грошей 1 Походження і сутність грошей. 2. Форми, види грошей та їх еволюція. 3 Вартість грошей. 4 Функції грошей.	2/1	2/-	6/9	6,7,9,12-14 29-35
Разом	30/8	30/8	90/134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1	Лекція-презентація, пояснення, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, групові дискусії	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, тести множинного вибору, презентації
ДРН 2	Лекція-дискусія, пояснення, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, кейс-метод, групові дискусії	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, використання аналітичних методів дослідження, дослідження та підготовка презентації
ДРН3	Лекція-презентація, пояснення, консультації ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, кейс-метод, перевернутий клас	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями до практичних занять і самостійної роботи в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, кейс-метод, перевернутий клас, виконання розрахункових завдань, самооцінювання
ДРН4	Лекція-презентація, пояснення, консультації, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, кейс-метод, перевернутий клас	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями до практичних занять і самостійної роботи в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, кейс-метод, перевернутий клас, виконання розрахункових завдань, самооцінювання
ДРН 5	Пояснення, консультації, перевернутий клас	Використання аналітичних методів дослідження, виконання індивідуального завдання(підготовка, презентація, захист), самооцінювання

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
---	-------------------------------	--------------------------------	----------------

1	Тести множинного вибору	20 балів (2x10 балів) / 20%	7 тиждень, 14 тиждень
2	Практичні завдання, кейси	10 балів (2x5 балів) / 10%	До 7 тижня, до 14 тижня
3	Доповіді із презентаціями	10 балів (2x5 балів) / 10%	До 7 тижня, до 14 тижня
4	Індивідуальне дослідження	25 балів / 25%	До 13 тижня
5	Презентація індивідуального дослідження	5 балів / 5%	14 тиждень
6	Екзамен (письмовий): тест, практичне завдання, співбесіда	30 балів (10x5x15) / 30%	За розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тести множинного вибору	<5 балів	6-7 балів	8-9 балів	10 балів
Кейс, практичне завдання	0 балів	1-2 балів	3-4 балів	5 балів
Доповіді із презентаціями	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
Аналітичне дослідження	<13 балів	14-17 балів	18-19 балів	20 балів

Тести множинного вибору	Правильні відповіді на 25%	Правильні відповіді на 30-50%	Правильні відповіді на 55-95%	Правильні відповіді на всі питання
Кейс, практичне завдання	Не всі виконані кейси, практичні завдання	всі виконані кейси, практичні завдання; отримані правильні відповіді; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, але відсутні висновки, оформлення не відповідає вимогам	всі виконані кейси, практичні завдання, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, є висновки; отримана правильна відповідь; оформлення відповідає вимогам	всі виконані кейси, практичні завдання; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію; отримана правильна відповідь; оформлення відповідає вимогам
Доповіді із презентаціями	Представлення результатів досліджень не розкриває його зміст і результати	Представлення тільки теоретичного матеріалу без представлення аналітичного матеріалу	Представлення результатів досліджень у відповідному форматі аналітичного матеріалу без власної аргументації одержаних результатів	Представлення результатів досліджень у відповідному форматі аналітичного матеріалу із власною аргументацією одержаних результатів
Аналітичне дослідження	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, одержані результати,	Робота виконана в повному обсязі; студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків,	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту,

		оформлення роботи частково відповідає вимогам	літератури відповідає вимогам	таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Презентація (захист) аналітичного дослідження	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Представлення результатів досліджень не розкриває його зміст і результати	Представлення тільки теоретичного матеріалу без представлення аналітичного матеріалу	Представлення результатів досліджень у відповідному форматі аналітичного матеріалу без власної аргументації одержаних результатів	Представлення результатів досліджень у відповідному форматі аналітичного матеріалу із власною аргументацією одержаних результатів
Екзамен	<20 балів	20-24 бали	25-29 балів	30 балів
	Правильні відповіді тестів на 25%; відсутня правильна відповідь; частково пройдена співбесіда	Правильні відповіді тестів на 30-50%; виконано практичне завдання із несуттєвими помилками, частково пройдена співбесіда	Правильні відповіді тестів на 55-95%; всі вимоги виконані до завдання, частково пройдена співбесіда	Правильні відповіді на всі питання; всі вимоги виконані до завдання, пройдена співбесіда, власна думка, критична оцінка проблемних питань

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Обмін думками	Протягом семестру
3	Самооцінка рубіжного тестування	7 тиждень, 14 тиждень
4	Зворотний зв'язок з виконаних кейсів, практичних завдань	8 тиждень, 14 тиждень
5	Зворотний зв'язок з виконаного аналітичного дослідження	8 тиждень, 14 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Банківська система : підручник за ред. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с. URL: <https://surl.li/yttnzc>

2. Карлін М. І. Фінансові системи країн Європейського Союзу: підручник Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 384 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Finansovi-systemy-krayin-YES.2022.Karlin.pdf

3. Кібік О., Корнілова О., Котлубай В. Економіка та врядування. Публічна економіка та фінанси : навч.-метод. посібник. Електронне видання; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2025. 119 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4c10f573-3e5a-489a-a1ac-8366c06c2e50/content>

4. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с. URL: <https://lnk.ua/n1i0bLiKG>

5. Мельник С. І., Шевченко Н. В., Висоцька І. Б. Банківська система : навч. посібн. у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 184 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Bankivska-systema-.Melnik.2023.pdf

6. Мещеряков А. А., Архирейська Н.В. Гроші та кредит (практикум): навч. посібн. Дніпро: УМСФ, 2022. 171 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Hroshi-I-kredit-Meshcheryakov.2022.pdf

7. Слободянюк О., Кібік О., Редіна Є., Примаченко І., Візіренко С. Фінанси, гроші, кредит: практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Електронне видання; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса. 2025. 187 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/60ce72d5-534e-412e-947a-0225fe9eb836/content>

8. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/Finansy.-Stiyka-A.YA.-_2024.pdf

9. Суздальова О. Гроші та кредит. Електр. навч. посібник. Київ: 2024. 169 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6038/2/suzdaleva_groshi_ta_kredit.pdf

10. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с. URL: https://chite.edu.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf

11. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/6602001f-c410-4ed0-a498-e07522dffc97/content>

6.1.2 Методичне забезпечення

12. Фінанси, гроші та кредит: методичні рекомендації для проведення практичних занять здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня ОП «Менеджмент» денної, заочної форм навчання / Укл. Рибіна Л.О. Суми. СНАУ. 2025. 78 с.

13. Фінанси, гроші та кредит: методичні рекомендації для проведення самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня ОП «Менеджмент» денної, заочної форм навчання / Укл. Рибіна Л.О. Суми. СНАУ. 2025. 48 с.

14. Фінанси, гроші та кредит: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня усіх ОП факультету економіки і менеджменту денної, заочної форм навчання / Укл. Рибіна Л.О. Суми. СНАУ. 2024. 178 с.

6.2 Інші джерела

15. Андрос С.В. Фінансовий механізм функціонування підприємств агропромислового комплексу та забезпечення доступності кредитних ресурсів. *Економіка: реалії часу*. 2024. №2(72). С.13-23. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No2/13.pdf>

16. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

17. Про валюту і валютні операції. Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

18. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : постанова Правління Національного банку України від 17 верес. 2015 р. № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text>

19. Про Національний банк України : Закон України 20 трав. 1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

20. Прокопишин О., Дранус В. Фінансово-кредитне забезпечення аграрних підприємств: облік і аналітичні аспекти. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2025. 3 (43) 359-368. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-359-368](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-359-368)

21. Рибіна Л.О. Роль публічних фінансів в розвитку фінансової інклюзії як фактору забезпечення стійкого розвитку сільських територій. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №(2(49)). С. 180-185. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-28>

22. Рибіна Л.О. Кондратенко С.А. Вплив монетарної політики на інвестиційний клімат в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2023. №54 С. 56-62 DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2023-54-8>

23. Рибіна Л.О., Шалигіна І.В. Механізм регулювання інфляційних процесів за допомогою інструментів фінансового ринку. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 76. С. 223-228. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.76-32> URL: http://bses.in.ua/journals/2022/76_2022/ 34.pdf

24. Садчикова І., Садчиков В. Фінансові інструменти розвитку кредитного ринку України в період воєнного стану. *Науковий вісник Полісся*, 2023, 2 (25), 190-205. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2\(25\)-190-205](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2(25)-190-205)

25. Томашук І., Вольська Л. Забезпечення та організаційні засади банківського кредитування аграрних підприємств. *Економіка та суспільство*, 2024. (68). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-30>

26. Шалигіна І.В., Рибіна Л.О. Вплив грантової та державної підтримки на фінансові результати аграрних підприємств у прифронтових регіонах України. *Сталий розвиток економіки*. 2026. 2(59) С. 511-520. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-70>

27. Dubyna M., Popelo O., Panchenko O., Bazilinska O., Matskiv V., Lobko O. Features of the Formation and Transformation of Household Credit Behavior Under Macroeconomic Instability. *International Journal of Sustainable Development and*

Planning.2022. Vol. 17, №. 7. Pp. 2075-2087.
DOI:<https://doi.org/10.18280/ijstdp.17070>.

28. Zhavoronok A., Shchur R., Zhezherun Y., Sadchykova I., Viadrova N., Tychkovska L. The role of the credit services market in ensuring stability of the banking system. *International Journal of Safety and Security Engineering*. 2022.Vol.12, №6. Pp. 667-679. DOI:<https://doi.org/10.18280/ijsse.120602>.

6.3 Додаткові джерела

29. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

30. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua

31. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

32. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду (МВФ) URL: www.imf.org

33. Офіційний веб-сайт Міністерство економіки, довкілля і сільського господарства. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>

34. Офіційний сайт НБУ <https://bank.gov.ua/>

35. Офіційний веб-сайт Світового Банку (СБ) URL:www.wb.org

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____
 (назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____
 (назва) (посада, ПІБ) (підпис)

